

اشاره:

مهندس شهرداری با صراحت اعلام می‌کند: «فرصت‌های ارزشمند را بدون هیچ برنامه‌ریزی و تدبیری به آسانی از دست می‌دهیم» وی در تأیید این گفته خود می‌افزاید: «با شیوع کرونا فرصت بسیار خوبی برای صادرات ماسک و گان به دست آوردیم و امیدوار بودیم با تغییر خطوط تولید، این فرصت ارزشمند را به دست آوریم اما دولت از ترس کمبود ماسک و گان در داخل، بلافاصله جلوی صادرات را گرفت. اما پس از اشباع بازار داخلی و کاهش قابل ملاحظه ماسک و گان، عملاً بسیاری از کارگاه‌ها در حال تعطیلی هستند منتها هیچ شخص، مسئول و نهادهی به این فکر نیست که شاید بتوان بازار ماسک و گان کشورهای همسایه - که در اختیار چین است - را تصاحب نماییم.» وی معتقد است: «ممکن است عید امسال نیز تحت الشعاع کرونا قرار بگیرد و به جرئت می‌توانم بگویم این امر یک فاجعه بزرگ خواهد بود و بسیاری از تولیدکنندگان کوچک و متوسط مجبور می‌شوند بازار را ترک کنند و عملاً امکان حضور در بازار را ندارند زیرا به دلیل فقدان نقدینگی، قادر به تهیه مواد اولیه نیستند.

نایب رئیس اتحادیه تولید و صادرات نساجی و پوشاک ایران که این روزها در مصاحبه‌های متعدد تلویزیونی حضور دارد و به تشریح مسائل و چالش‌های این صنعت در رسانه ملی می‌پردازد، می‌گوید: «نمی‌توان هیچ امیدی به دولت بست چون همه می‌دانیم دولت درگیر مسائل مهم و کلان مانند تحریم‌هاست و ماندن در انتظار دریافت تسهیلات دولتی یا سیستم بانکی یک خوش‌بینی کاذب است چون هیچ دورنمای مشخص، برنامه‌ریزی منسجم و تدبیری جهت رفع مشکلات ناشی از کرونا دیده نمی‌شود.»

گفت‌وگو با مهندس بهرام شهریاری - مدیرعامل شرکت طرح بافت رایان و نایب رئیس هیئت مدیره اتحادیه تولید و صادرات نساجی و پوشاک ایران

فرصت بزرگ، تخصص ماست!

دیدگاه

تصمیم گرفتیم با اتخاذ سیاست‌هایی از موجودی انبارها بکاهیم و به نقدینگی تبدیل کنیم متأسفانه فرصت کافی برای انجام چنین اقدامی نداشتیم، تصور می‌کردیم با فرا رسیدن فصل پائیز، شرایط بهتر شود اما با اوج گیری کرونا و کاهش شدید فروش این فرصت نیز از دست رفت.

در شرایط نامطمئن و مبهم امروز که دولت اعلام کرده تا ساعت ۱۸ فروشگاه‌ها اجازه فعالیت دارند و احتمال تعطیلی دو سه هفته‌ای تهران و مراکز استان‌ها نیز دور از ذهن نیست، طبعاً نمی‌توان انتظار شرایط عادی و مطلوبی را داشته باشیم. البته

دیدگاه شما درمورد شرایط فعلی صنعت نساجی چیست؟ و مهم‌ترین معضلی که این صنعت با آن روبروست چیست؟ کمبود مواد اولیه؟ افزایش چندبرابری قیمت مواد اولیه؟ و

فکر می‌کنم بدترین معضلی که واحدهای نساجی و پوشاک با آن دست و پنجه نرم می‌کنند، مقوله فروش است. به این معنی که بالغ بر ۹ ماه از فروش عادی و روتین گذشته خود محروم شده‌ایم، با توجه به شیوع کرونا، بازار مهم و سرنوشت‌ساز شب عید را عملاً از دست دادیم. در ماه‌های خرداد و تیر که

ممکن است این وضعیت نامطلوب هنوز از آخرین حلقه زنجیره تولید یعنی پوشاک به سایر بخش‌های صنایع نساجی -مانند تولید نخ و پارچه- منتقل نشده باشد اما اطمینان دارم که آنها نیز از تبعات منفی کرونا بی‌تأثیر نخواهند بود و اگر در فصل پائیز هم شاهد عدم توفیق در فروش پوشاک باشیم و نتوانیم موجودی انبارهای خود را به نقدینگی تبدیل کنیم، قطعاً این رکود به بخش‌های بالای زنجیره نساجی خواهد رسید و فعالان نساجی نیز کاهش شدید فروش را تجربه خواهند کرد.

پس به اعتقاد من مهم‌ترین معضل این روزهای صنعتگران پوشاک، فروش و انبارهای مملو از محصول است که متأسفانه امکان فروش آن به دلیل کرونا و مشکلات اقتصادی مردم امکان‌پذیر نیست.

«شیوع کرونا چه تأثیراتی بر روند فعالیت صنایع نساجی کشور (و همچنین دنیا) گذاشته است؟ و فکر می‌کنید چه مدت به طول خواهد انجامید تا شرایط به حالت عادی گذشته (پیش از کرونا) بازگردد؟»

این که تا چه میزان در آینده درگیر کرونا خواهیم بود، طبعاً باید کارشناسان حوزه سلامت نظر دهند اما برآورد من این است که ممکن است عید امسال نیز تحت الشعاع کرونا قرار بگیرد و به جرئت می‌توانم بگویم این امر یک فاجعه بزرگ خواهد بود و بسیاری از تولیدکنندگان کوچک و متوسط مجبور می‌شوند بازار را ترک کنند و عملاً امکان حضور در بازار را ندارند زیرا به دلیل فقدان نقدینگی، قادر به تهیه مواد اولیه نیستند.

از طرف دیگر نمی‌توان هیچ امیدی به دولت بست چون همه می‌دانیم دولت درگیر مسائل مهم و کلان مانند تحریم‌هاست و ماندن در انتظار دریافت تسهیلات دولتی یا سیستم بانکی یک خوش‌بینی کاذب است چون هیچ دورنمای مشخص، برنامه‌ریزی منسجم و تدبیری جهت رفع مشکلات ناشی از کرونا دیده نمی‌شود.

در صورت عدم شیوع کرونا به دلیل افزایش نرخ ارز

و کاهش قاچاق، می‌توانستیم ۲-۳ سال طلایی را برای صنایع نساجی و پوشاک کشور متصور شویم که متأسفانه به نظر می‌رسد این فرصت طلایی را به زودی از دست خواهیم داد.

«با توجه به تشدید تحریم‌ها و افزایش نرخ دلار وضعیت واردات مواد اولیه و ماشین‌آلات چگونه است؟»

در مورد واردات مواد اولیه و ماشین‌آلات باید عنوان کنم تا پیش از تغییر مباحث ارزی و استراتژی بانک مرکزی در مورد تأمین ارز از طریق حساب‌های ارزی اشخاص جهت واردات در مقابل صادرات، نکته‌ای که بارها مسئولان بانک مرکزی به صراحت در جلسات متعدد اعلام می‌کنند، مخالفت با ورود ماشین‌آلات جدید است و بر این باورند که اگر امروز ارز واردات ماشین‌آلات به صنعتگران اختصاص پیدا کند، فردا جهت واردات مواد اولیه مورد نیاز آن ماشین‌آلات از ما ارز مطالبه خواهند کرد؛ پس بهتر است با ورود ماشین‌آلات جدید موافقت نشود تا بعدها مشکلات ناشی از تخصیص ارز مواد اولیه گریبانگیر بانک مرکزی نشود! براین اساس مسئولان بانک مرکزی، کاهش تقاضا برای ارز با هدف تثبیت نرخ ارز را در دستور کار خود قرار دادند اما در نهایت این اتفاق رخ نداد و ارز آزاد و نیمایی به ۲۶-۲۷ هزار تومان رسیده است. به همین دلیل تصور می‌کنم خود مسئولان هم پذیرفته‌اند که چنین اقدامی عملی نیست و تدبیری نیست که بخواهند بر اساس آن نرخ ارز را ثابت نگه دارند لذا موافقت کردند که در مقابل صادرات و یا در قبال استفاده از حساب ارزی اشخاص، آنان بتوانند ماشین‌آلات و مواد اولیه وارد کنند.

مسلماً تا چند سال آینده واردات ماشین‌آلات چندان مقرون به صرفه نخواهد بود و سرمایه‌گذاری به روی خرید ماشین‌آلات کاملاً غیراقتصادی است اما اگر شرایط فروش به روال عادی خود بازگردد، به واردات مواد اولیه برای مصرف ماشین‌آلات فعلی نیازمند خواهیم شد. البته تأمین مواد اولیه به دلیل کمبود ارز در کل سیستم اقتصادی کشور

با مشکلات عدیده‌ای روبرو خواهد شد و باز هم می‌توان انتظار داشت افزایش تقاضا به بالا رفتن قیمت ارز در سطح بازار منتهی گردد.

نکته مهم دیگر در زمینه افزایش نرخ ارز این است که برخلاف مواد غذایی یا سایر اقلام ضروری در مورد پوشاک به هیچ عنوان نه دیده‌ایم و نه انتظار داریم که با افزایش نرخ ارز، قیمت پوشاک یا محصولات نساجی افزایش پیدا کند زیرا پوشاک و منسوجات جزو مایحتاج اصلی مردم نیستند و معمولاً با سرعت بسیار بسیار کمتری خود را با قیمت ارز تطبیق می‌دهند در نتیجه نمی‌توان گفت الزاماً با بالا رفتن نرخ ارز به صورت آنی می‌توان قیمت پوشاک و منسوجات را افزایش دهیم؛ ضمن این که توان اقتصادی مردم تاب و تحمل افزایش قیمت پوشاک را ندارد. اگر قیمت ارز به ۵۰ هزار تومان هم برسد، هیچ‌یک از تولیدکنندگان پوشاک نمی‌توانند قیمت مثلاً یک قطعه پلیور ۱۷۰ هزارتومانی را یک‌باره ۳۰۰ هزار تومان افزایش دهند زیرا این اقدام در صنعت پوشاک برخلاف مواد غذایی و کالاهای برطرف کننده نیازهای اساسی، مردم غیرممکن و محال است بنابراین با افزایش نرخ ارز هر روز ضعیف‌تر از روز قبل می‌شویم و توانی برای تهیه مواد اولیه باقی نمی‌ماند؛ به عبارت دیگر اگر تمام کالاهای خود را (که با احتساب دلار ۲۰ هزارتومانی در نظر گرفته بودیم) بفروشیم؛ امروز که قیمت دلار به ۲۷ هزار تومان رسیده نمی‌توانیم مواد اولیه مورد نیاز را تأمین کنیم این امر نشان می‌دهد تا چه میزان محصولات نهایی صنایع نساجی و پوشاک در مقابل تغییرات نرخ ارز، آسیب‌پذیرند.

«صادرات در شرایط فعلی امکان‌پذیر و مقرون

به صرفه به نظر می‌رسد؟»

واقعیت این است که تخصص ما فرصت‌سوزی است! فرصت‌های ارزشمند را بدون هیچ برنامه‌ریزی و تدبیری به آسانی از دست می‌دهیم. با شیوع کرونا فرصت بسیار خوبی برای صادرات ماسک و گان به دست آوردیم و امیدوار بودیم با تغییر خطوط تولید، این فرصت ارزشمند را به دست آوریم اما دولت

از ترس کمبود ماسک و گان در داخل، بلافاصله جلوی صادرات را گرفت. اما پس از اشباع بازار داخلی و کاهش قابل ملاحظه تقاضا ماسک و گان، عملاً بسیاری از کارگاه‌ها در حال تعطیلی هستند منتها هیچ شخص، مسئول و نهادی به این فکر نیست که شاید بتوان بازار ماسک و گان کشورهای همسایه - که در اختیار چین است - را تصاحب نماید. پس در مورد صادرات پوشاک هم باید بگویم به دلیل فقدان استراتژی و برنامه‌ریزی صحیح، هیچ تفکر و خردی وجود ندارد که برنامه‌ریزی منسجم و کاربردی تدوین نماید. شاید برخی شرکت‌ها به صورت پراکنده و موردی صادرات داشته باشند اما فایده‌ای ندارد و نمی‌تواند تأثیرات لازم در بازارهای هدف را به صورت طولانی مدت حفظ کند.

به اعتقاد من علی‌رغم نرخ ارز فعلی و قیمت تمام شده پایین محصولات ایرانی در بازارهای هدف، با توجه به نبود زیرساخت‌ها مشخص و عدم حمایت‌های دولتی صحبت در مورد صادرات بی‌ثمر است و بعید می‌دانم از فرصت‌های آینده هم استفاده کافی را ببریم.

تحلیل شما از وضعیت قاچاق به خصوص

قاچاق پوشاک در شرایط فعلی چیست؟ آیا کرونا تأثیری در کاهش واردات داشته است؟ هیچگاه نباید فرض کنیم قاچاق با شیوع کرونا از بین رفته یا خواهد رفت. در حال حاضر قاچاق به دلیل محدودیت‌های ترددی و سیستم‌های حمل و نقل به شدت کاهش پیدا کرده است، تعداد کشتی‌هایی که از سمت چین به ایران حرکت می‌کنند یا پروازهایی که از کشورهای مختلف راهی ایران می‌شوند، همگی متوقف شده‌اند و طبعاً اثرات بسیاری در کاهش قاچاق دارد اما پس از رفع بحران کرونا و از سرگیری سیستم‌های حمل و نقل بار دیگر شاهد تداوم قاچاق خواهیم بود زیرا عمده قاچاقی که وارد کشور ما می‌شود از نوع استوک است و در دنیا حجم فزاینده‌ای از پوشاک استوک وجود دارد در صورت کوچک‌ترین بی‌احتیاطی و کم توجهی ممکن است این کالاهای استوک به طور

سراسر آموری در قالب قاچاق به ایران سرازیر شوند. طبعاً سازمان‌های متولی مبارزه با قاچاق کالا باید تدابیری در این زمینه بیندیشند و هر چه سریع‌تر دستورالعمل واردات برندهای پوشاک خارجی را در مجلس مصوب نماییم و باید آماده فرا رسیدن زمانی باشیم که قاچاق پوشاک افزایش پیدا کند یا در کشورهای کشور به روی پوشاک غیرقانونی باز شوند.

نکته‌نهایی

بسیار مایلیم در مورد تحریم‌های نساجی و پوشاک که از آوریل ۲۰۲۰ (فروردین ۹۹) توسط آمریکا اجرایی شد؛ توضیحاتی ارائه دهم. همان‌طور که می‌دانید هدف اغلب تحریم‌هایی که با آن مواجه بوده و هستیم، کاهش دسترسی به ارز یا انجام خریدهای خارجی است. اما امسال بحث جدیدی تحت عنوان «تحریم‌های نساجی و پوشاک» شکل گرفت. طبق آمارهای بین‌المللی و اذعان کارشناسان داخلی، به هیچ عنوان نساجی و پوشاک ارزآوری خاصی برای ایران ندارد پس دلیل تحریم آن چیست؟ این یک سوال بسیار بزرگ است که اگر متوجه پاسخ آن نشوید و تجزیه و تحلیل درستی انجام ندهید، ممکن است به اشتباه بیفتید.

صنعت نساجی و پوشاک، صناعی هستند که طبق برآوردهای جهانی، حدود یک میلیون اشتغال را درون خود جای داده است. آمریکا با تحریم این صنعت، باعث تعطیلی کارخانه‌ها در کل زنجیره نساجی و پوشاک می‌شود. وقتی امکان دسترسی به پنبه، واردات آزادانه نخ و پارچه وجود نداشته باشد، در سطح فروشگاه‌ها به دلیل نبود محصولات کافی مجبور خواهیم شد، کالای خارجی وارد کنیم. جالب اینجاست متأسفانه ید طولانی پیرامون قاچاق پوشاک در کشور داریم لذا این قاچاق همچنان سرازیر خواهد شد. نکته اینجاست که برای واردات نخ و پارچه باید مسیرهایی را طی کنیم که ابتدای آن از کارخانه‌های معتبر جهانی آغاز می‌شود و به دلیل تحریم نساجی و پوشاک حاضر به همکاری مستقیم با ایران نیستند در نتیجه با کمبود مواد اولیه روبرو خواهیم شد و در نهایت کارخانه‌های تولید پوشاک

یکی پس از دیگری طعم تلخ توقف را می‌چشند و از گردونه تولید خارج می‌شوند اما در این میان آمریکا به دنبال چیست؟ هدفش ایجاد نارضایتی در کف خیابان‌ها و کارخانه‌های تولیدی است. وقتی تولید متوقف شود، مجبور به تعدیل نیرو خواهید شد و این نیرو به خیل عظیم بیکاران افزوده می‌شود، با این شرایط نامساعد اقتصادی، به سختی می‌توانید آنها را دوباره به چرخه تولید و کار بازگردانید پس هدف اصلی آمریکا در تحریم نساجی و پوشاک ایران، ایجاد نارضایتی در سطح جامعه و بیکاری است ولی ما برای مقابله با این موضوع چه چاره‌ای اندیشیده‌ایم؟! به معنای واقعی کلمه «هیچ»... در بدنه دولت هیچ تدبیری برای مقابله با این عمل دشمن دیده نمی‌شود.

نکته بعدی این‌که صنایع نساجی و پوشاک کشور، کاملاً به صورت خصوصی اداره می‌شود و ۹۹ درصد کل زنجیره تولید متعلق به مدیران بخش خصوصی است پس در این راستا پیشنهاداتی به دولتمردان اعلام می‌کنم:

۱- دستان بخش خصوصی برای تهیه و تأمین مواد اولیه باز باشد. واقعیت این است که دشمن با سلاح تحریم به صنعت نساجی و پوشاک کشور حمله کرده لذا دولتمردان به هر ترتیبی که شده مقابل دشمن بایستند و از صنعتگران بخش خصوصی بخواهند به هر طریقی که می‌توانند مواد اولیه را تهیه کنند بدون این‌که دخالتی در این زمینه کنند. مدیران دولتی بدانند نمی‌توان نسخه صنعت نساجی و پوشاک را مانند سایر صنایع بیچند زیرا این صنعت به طور مستقیم تحریم است. یک میلیون اشتغال صنعت نساجی و پوشاک در معرض خطر جدی قرار دارد و دولتمردان در مقابل این حمله دشمن باید حرکتی از خود نشان دهند. متأسفانه هیچ کاری نکرده و نخواهند کرد و فقط دست و پای تولیدکننده را می‌بندند.

۲- معافیت تمام زنجیره صنایع نساجی و پوشاک از پرداخت مالیات تا زمان رفع تحریم‌های این صنعت. متأسفانه چنین تدبیری در مسئولان وجود ندارد و فقط به شعار و حرف بسنده می‌کنند.